

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10365
Tarih : 06.02.2025

10/2359

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihli başta Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya olmak üzere Antep, Urfa, Diyarbakır, Adana, Osmaniye ve Kilis illerinde meydana gelen depremlerin ardından bu bölgelerde yaşayan halk ciddi sağlık sorunları ile baş başa kalmıştır. Emek meslek örgütlerince hazırlanan birçok rapor, bölge tabip odalarından yapılan açıklamalar ve bölgede yaşamına devam etmeye çalışan halkın aktarımları sağlık hizmetlerinde yetersizlikler, sağlık emekçilerinin sorunları, enkaz kaldırma çalışmalarının yarattığı sağlık riski ve salgın hastalıkları, temiz suya erişim ve barınma sorunları başta olmak üzere birçok sorunun depremlerin üzerinden 2 yıl geçmiş olmasına rağmen artarak devam ettiğini ortaya koymaktadır. Bu sebeple, deprem bölgelerinde yaşayan halkın yaşam hakkını tehlikeye atan koşulların ortadan kaldırılması için gerekli adımların atılması, sağlık emekçilerinin ve sağlık alanında yaşanan sorunların tespiti ve gerekli önlemlerin alınması için Anayasa'nın 98. Meclis İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Dr. Heval BOZDAĞ

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerle başta Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya olmak üzere Antep, Urfa, Diyarbakır, Adana, Osmaniye ve Kilis illeri ciddi şekilde etkilenmiş, 6 Şubat 2023 depremleri ülke tarihinin en büyük felaketlerinden biri olmuştur. Depremlerin ardından sağlık alanında ciddi sorunlar ortaya çıkmış, depremlerin üzerinden 2 yıl geçmiş olmasına rağmen bu sorunlar hala giderilememiştir. Depremden en çok etkilenen iller olan Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya'da hastaneler, aile sağlığı merkezleri (ASM) ve diğer sağlık kuruluşları hâlâ yetersizdir ve konteynerlerde hizmet vermeye devam etmektedirler. Bölge halkı temiz içme suyuna, yeterli barınma koşullarına ve temel sağlık hizmetlerine erişmekte hâlâ güçlük çekmekte, hava kirliliği ve asbest halk sağlığını tehdit etmeye devam etmektedir. Bölge halkı konteyner kentlere, konteyner ASM'lere mahkûm durumdadır.

Deprem bölgelerinde sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi için kalıcı adımlar atılmalıdır. Başta Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya olmak üzere deprem bölgesindeki halkın yaşam hakkını tehlikeye atan koşulların ortadan kaldırılması için gerekli adımların atılması, sağlık alanında yaşanan sorunlar ve sağlık emekçilerinin sorunlarının tespiti ile gerekli önlemlerin alınması için bir Meclis Araştırması açılması gerektiği açıktır.

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerle başta Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya olmak üzere Antep, Urfa, Diyarbakır, Adana, Osmaniye ve Kilis illeri ciddi şekilde etkilenmiş, 6 Şubat 2023 depremleri ülke tarihinin en büyük felaketlerinden biri olmuştur. Resmi verilere göre 54 bine yakın yurttaş yaşamını yitirmiştir. Ancak kayıplar ile birlikte bu verinin çok üstünde yaşamını yitiren yurttaşın olduğu tahmin edilmektedir. Tüm kayıpların yanı sıra depremlerin ardından sağlık alanında ciddi sorunlar ortaya çıkmış, depremlerin üzerinden 2 yıl geçmiş olmasına rağmen bu sorunlar hala giderilememiştir. Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya illeri en büyük yıkımların ve en fazla kayıpların yaşandığı iller olarak sağlık alanında yaşanan sorunlarda da başta gelmektedirler.

Depremden en çok etkilenen iller olan Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya'da hastaneler, aile sağığı merkezleri (ASM) ve diğerk sağıık kuruluşları hâlâ yetersizdir ve konteynerlerde hizmet vermeye devam etmektedirler. Bölge halkı temiz içme suyuna, yeterli barınma koşullarına ve temel sağıık hizmetlerine erişmekte hâlâ güçlük çekmekte, hava kirliliğı ve asbest halk sağılığını tehdit etmeye devam etmektedir. Bölge halkı konteyner kentlere, konteyner ASM'lere mahkûm durumdadır.

Hatay'da 6 ve 20 Şubat 2023 depremlerinde çok büyük bir yıkım yaşanmıştır. İstatistikler depremlerde 11 ildeki can kaybı, yaralanma, binalarda oluşık yıkım ve ağır hasarların neredeyse yarıya yakınının Hatay'da meydana geldiğini ortaya koymaktadır. Bölgede 245 sağıık emekçisi, 63 Hekim, 6 diş hekimi hayatını kaybetmiş, 5 hekimin ise cesedine dahi ulaşılammıştır. Depremlerin üzerinden geçen 2 yılda tüm alanlarda sağıık hizmetleri ciddi şekilde aksamaya devam etmektedir. Hekim ve yardımcı sağıık personeli kadroları yetersizdir. Sağıık çalışanlarının konaklama ve barınma ihtiyaçları karşılanmamaktadır. Hatay'da birinci basamak sağıık hizmetleri adeta gözden çıkarılmış durumdadır. Deprem öncesi bulunan 196 Aile Sağıığı Merkezinden 57 tanesi yıkılmıştır. Yıkılanların yerine yalnızca 1 ASM yapılan Hatay'da, ASM'ler konteynerlerde hizmet vermeye çalışmaktadır. Kamu ve özel olmak üzere toplam 12 hastane yıkılarak ya da ağır hasarla işlevsiz hale gelmiştir. Hatay Eğitim Araştırma Hastanesi yatak sayısının yarısı ile hizmet vermekte, Defne Devlet Hastanesi açılmış olmasına rağmen birçok eksikle çalışmaktadır. 3. Basamak Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Hastanesi'nde birçok anabilim dalı kapalı ya da tek öğretim üyesi ile hizmet vermeye çalışmaktadır. Hastanede yeni doğık yoğun bakım bulunmamakta, yetişkin yoğun bakımı ise 6 yatakla hizmet vermektedir. Bölgede, yoğun yıkım çalışmaları sonucu ortaya çıkan partikül madde kirliliğı başta akut ve kronik solunum hastalıkları olmak üzere pek çok sağıık sorununa yol açmış, bölge halkı sistematik bir sağıık hakkı ihlaline maruz bırakılmıştır. Halkın temiz su ihtiyacı yeterli düzeyde karşılanmamaktadır. Konteyner kentlerdeki yaşam koşulları, bir insanın fizyolojik ve psikolojik açıdan yaşamasına elverişli olmayıp, temiz suya ulaşımın yeterli olmaması, atıkların iyi bir şekilde toplanmaması salgın hastalık riskini artıran ve devam ettiren sebeplerdir.

Kahramanmaraş'ta 6 Şubat depremleri sonrasında sağıık alanındaki sorunlar hâlâ devam etmektedir. Hastane eksikliği, hasta yatak sayısının artırılması, rehabilitasyon merkezi kurulması gerekliliğı ve birinci basamak sağıık hizmetlerindeki sıkıntılar bu sorunlarda başı

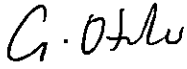
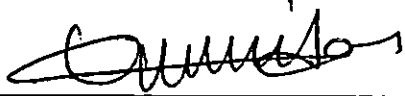
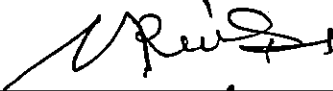
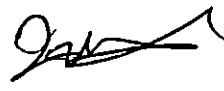
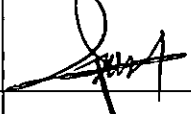
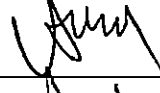
çekmektedir. Maraş'ta 22 ASM konteynerde sağlık hizmeti vermektedir. Hatay'da olduğu gibi ASM'ler hâlâ yapılmamıştır. Kahramanmaraş Tabip Odası Başkanı'nın verdiği bilgilere göre şu an 30'un üzerinde aile hekimliği biriminde doktor bulunmamaktadır. Daha fazla aile sağlığı merkezinin boş kalmasını önlemek amacıyla deprem bölgelerinde çalışan aile hekimlerine pozitif bir ayrımcılık yapılmalı, tüm deprem bölgesinde çalışan aile hekimlerinin şartları düzeltilmelidir. Üçüncü basamak sağlık hizmetleri de yetersiz kalmakta, hem sağlık hizmeti hem de tıp eğitimi vermeye çalışan fakülteler, deprem sonrası eğitim kadrolarında azalma olması, fiziki eksiklikler, barınma sorunları gibi nedenlerle zorlanmaktadır. Kentte bir diğer sağlık sorunu olarak asbest kirliliği gelmektedir. Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Temiz Hava Hakkı Platformu'nun (THHP) Şubat depremlerinin ardından açıkladığı asbest raporuna göre şehir merkezinde ve Elbistan ilçesinde birçok asbestli alan bulunmuş, bugüne kadar asbestle ilgili halkın korunmasına dair bölgede herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Büyük kayıp ve yıkımların yaşandığı bir diğer il olan Adıyaman'da da aile sağlığı merkezleri konteynerde sağlık hizmeti vermeye çalışmaktadır. Büyük bir nüfus da hâlâ konteynerlerde sağlıksız koşullarda yaşamaktadır. Konteynerde sağlıksız koşullarda yaşayan 80 bine yakın insan olduğu belirtilmektedir. Birçok hekimin, diğer deprem kentlerinde olduğu gibi, Adıyaman'dan ayrılmak zorunda kaldığı, ataması yapılanların ise mevcut koşulların yetersizliği sebebiyle yaşamlarını sürdürmekte zorlandığı ve kalma imkanlarının oluşmadığı belirtilmektedir. Adıyaman Tabip Odası, çocuklarda yüksek oranda beslenme yetersizliğinin (malnütrisyon) görüldüğünü ve çocuklarda bodurluk oranının diğer illerden daha yüksek olduğunu, birçok evin mutfağının ve yemek pişirecek ortamının olmadığını ve sağlıklı gıdaya ulaşamadığını belirtmektedir. Yanı sıra, depremden sonra intihar vakalarında artış olduğu, vatandaşların travma ve stres bozukluğu gibi psikolojik sorunlar yaşadığı da aktarılmaktadır. Adıyaman'da da halen yıkımlar devam etmekte, asbest halk sağlığı için burada da ciddi bir tehlike olmaktadır. Şehirde ciddi bir toz ve hava kirliliği olmasının, zamanla solunumsal hastalıklara sebep olacağı açıktır.

Bir diğer büyük yıkım ve kayıpların yaşandığı il olan Malatya'da da yıkımlar devam etmektedir. Hava kirliliği artmış durumdadır. Fiziki koşullar hala düzeltilmemiş, yaklaşık 55 bin insanın hâlen konteyner kentlerde yaşadığı belirtilmektedir. 289 aile hekimliği biriminin 47'si boş, 138'inde ise aile sağlığı elemanı bulunmamaktadır. 11 ASM ve pek çok eczane konteynerde hizmet vermektedir. Barınma sıkıntısının devam ettiği kentte, birçok sağlık emekçisi kenti terk etmek zorunda kalmıştır. Sağlık emekçisi sayısı yetersiz, kalanların iş yükü ise çok fazladır.

Akciğer ve göğüs hastalıkları bölümlerine başvurularda ve hastalık oranlarında artışlar söz konusudur. SES Malatya Şubesi'nin verdiği bilgilere göre akciğer hastalıklarında oranlar %85'lere kadar, kronik hastalıklardaki artış ise 4 katına kadar çıkmıştır.

Sağlık hakkı en temel haklardan olup, bir kentte deprem yaşanmış olması bu hakkı ortadan kaldırmamaktadır. Deprem bölgelerinde sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi için kalıcı adımlar atılmalıdır. Başta Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya olmak üzere deprem bölgesindeki halkın yaşam hakkını tehlikeye atan koşulların ortadan kaldırılması için gerekli adımların atılması, sağlık alanında yaşanan sorunlar ve sağlık emekçilerinin sorunlarının tespiti ile gerekli önlemlerin alınması için Anayasa'nın 98. Meclis İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20			